

SPIS TREŚCI

WSTĘP	11
I. ROZWÓJ IDEI ZJEDNOCZENIOWYCH W DZIEJACH EUROPY	17
1. Prapoczątki idei jednoczenia Europy (Grecja, Rzym)	17
2. Średniowieczna wspólnota europejska (uniwersalizm chrześcijański)	19
3. Główne idee jednoczenia państw europejskich	24
4. Historyczne propozycje integracji narodów europejskich	30
5. Idee tworzenia Stanów Zjednoczonych Europy	33
6. Projekty regionalnych organizacji integracyjnych w Europie	38
7. Polskie propozycje jednoczenia Europy	44
II. DZIAŁANIA ZJEDNOCZENIOWE W LATACH 1945–1950	53
1. Podłoże procesów integracyjnych po zakończeniu II wojny światowej	54
1.1. Pomoc Stanów Zjednoczonych dla Europy Zachodniej	59
1.2. Unifikacja bloku wschodniego	63
2. Ruchy zjednoczeniowe w Europie Zachodniej	65
3. Tworzenie Beneluxu	72
4. Kongres haski i łączenie się ruchów europejskich	73
5. Powstanie Organizacji Europejskiej Współpracy Gospodarczej (OEEC)	76
6. Utworzenie Unii Zachodniej z udziałem Wielkiej Brytanii (1948)	79
7. Powstanie Rady Europy (1949)	81
8. Działania unifikacyjne Europy Środkowo-Wschodniej (RWPG)	85
9. Próby jednoczenia działań wschodnioeuropejskiej emigracji politycznej („Intermarium”)	87

III. UTWORZENIE TRZECH WSPÓLNOT EUROPEJSKICH.....	91
1. Zacieśnienie współpracy wewnątrz bloku zachodniego.....	91
1.1. Zbliżenie polityczne państw członkowskich NATO	91
1.2. Przekształcenie Unii Zachodniej w Unię Zachodnioeuropejską.....	92
2. Utworzenie pierwszej wspólnoty sektorowej w Europie	96
2.1. Plan Schumana	96
2.2. Powstanie Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali.....	98
2.3. Główne struktury EWWiS	101
3. Nieudane próby tworzenia Europejskiej Wspólnoty Obronnej i Europejskiej Wspólnoty Politycznej.....	104
4. Powstanie Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej	111
4.1. Działalność przygotowawcza. Komitet Spaaka	112
4.2. Cele, zasady, działania i struktury EWG.....	114
5. Powstanie Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (EURATOMU)	119
6. Skutki powstania trzech wspólnot europejskich	122
7. Utworzenie Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA).....	125
 IV. DZIAŁALNOŚĆ ZJEDNOCZENIOWA W LATACH SZEŚĆDZIESIĄTYCH	 131
1. Polityka integracyjna prezydenta Charlesa de Gaulle'a	131
2. Ku rozwojowi integracji politycznej	135
2.1. Konferencje „szóstki” w Paryżu i Bad Godesberg.....	135
2.2. Francuskie propozycje konfederacyjne. Plan Foucheta	137
2.3. Propozycja Cattaniego.....	139
2.4. Traktat elizejski z 22 stycznia 1963 roku.....	140
3. Kryzys instytucjonalny integracji w latach 1965–1968.....	141
3.1. Polityka „pustego krzesła”	142
3.2. Kompromis luksemburski (1966)	143
3.3. Wycofanie Francji ze struktury militarnej NATO (1966).....	145
3.4. Nowe propozycje polityków RFN	147
4. Połączenie Rady i Komisji trzech Wspólnot Europejskich (1965–1967).....	148
5. Zabiegi państw „północnych” o przyjęcie do EWG	151
6. Rozwój układów stowarzyszeniowych	153
7. Przemiany wewnętrzne w EWG	154
7.1. Kształtowanie wspólnej polityki rolnej.....	155
7.2. Zmiany gospodarcze i walutowe	157

V. KSZTAŁTOWANIE SIĘ DRUGIEGO ETAPU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ.	161
1. Przemiany europejskie na przełomie lat sześćdziesiątych i siedemdziesiątych	161
2. Początki drugiego etapu integracji europejskiej	165
2.1. Konferencja haska (1–2 grudnia 1969)	165
2.2. Raport Wenera	166
2.3. Raport Davignon'a w sprawie integracji politycznej	168
2.4. Pierwsza konferencja przywódców dziewięciu państw w Paryżu	169
3. „Północne” rozszerzenie wspólnot europejskich (1973)	171
4. Utworzenie Rady Europejskiej (1974)	174
5. Projekty tworzenia Unii Europejskiej w latach siedemdziesiątych	176
5.1. Raport Tindemansa (1975)	176
5.2. Raport „trzech mędrców” (1978)	179
5.3. Projekty unii walutowej	180
6. Pierwsze bezpośrednie wybory do Parlamentu Europejskiego (1979)	182
 VI. DROGA KU UNII EUROPEJSKIEJ W LATACH OSIEMDZIESIĄTYCH.	187
1. Rozszerzenie integracji o państwa „południowe”	189
1.1. Włączenie Grecji do Wspólnot Europejskich	189
1.2. Proces przyłączenia Hiszpanii	189
1.3. Przystąpienie Portugalii do Wspólnot Europejskich	191
2. Projekty Unii Europejskiej	192
2.1. Projekt Genschera-Colombo	192
2.2. Deklaracja stuttgartska o Unii Europejskiej (1983)	193
2.3. Projekt traktatu ustanawiającego Unię Europejską	194
3. Traktat z Schengen (1985)	195
4. Jednolity Akt Europejski (1987)	197
5. Początkowy etap wspólnotowej polityki regionalnej	201
6. Kształtowanie polityki badawczo-rozwojowej	203
7. Inicjatywy integracyjne Delorsa	205
8. Zbliżenie między EWG i RWPG	208
9. Secesja Grenlandii	210

VII. TRZECI ETAP INTEGRACJI. POWSTANIE UNII EUROPEJSKIEJ.....	213
1. Przemiany polityczne w Europie po 1989 roku.....	213
1.1. Rozpad bloku wschodniego.....	214
1.2. Utworzenie Wspólnoty Niepodległych Państw.....	215
1.3. Przemiany wewnętrzne w NATO i UZE.....	217
1.4. Zjednoczenie Niemiec.....	219
2. Nowe inicjatywy integracyjne po 1989 roku.....	220
2.1. Przekształcenie KBWE w OBWE.....	221
2.2. Zacieśnienie współpracy regionalnej.....	222
2.3. Projekty unii politycznej w Europie.....	224
3. Kształtowanie się Unii Europejskiej.....	226
3.1. Postanowienia Traktatu z Maastricht.....	227
3.2. Trzy filary Unii Europejskiej.....	231
3.3. Główne instytucje Unii Europejskiej.....	234
3.3.1. Rada Europejska.....	235
3.3.2. Rada Unii Europejskiej.....	235
3.3.3. Komisja Europejska.....	238
3.3.4. Parlament Europejski.....	240
3.3.5. Europejski Trybunał Sprawiedliwości.....	242
3.3.6. Trybunał Obrachunkowy.....	243
3.4. Organy pomocnicze Unii Europejskiej.....	243
VIII. ROZWÓJ UNII EUROPEJSKIEJ	
W LATACH DZIEWIĘDZIESIĄTYCH.....	247
1. Utworzenie Europejskiego Obszaru Gospodarczego.....	247
2. Przystąpienie do Unii Europejskiej Austrii, Finlandii i Szwecji (1995).....	248
3. Rozwój wspólnotowej polityki regionalnej i strukturalnej.....	252
4. Utworzenie Funduszu Spójności.....	253
5. Przygotowywanie nowych państw do członkostwa. Strategia przedakcesyjna.....	254
5.1. Rozwój układów stowarzyszeniowych.....	255
5.2. Utworzenie funduszy dla państw kandydujących.....	256
5.3. Kopenhaskie kryteria członkostwa w Unii Europejskiej.....	257
5.4. Program „partnerstwa dla członkostwa”.....	260
5.5. Agenda 2000 (Pakiet Santera).....	262
6. Powstanie i kierunki działania Euroregionu i Eurojustu.....	263
7. Traktat Amsterdamski (1997–1999).....	265
7.1. Konferencja Międzyrządowa (1996–1997).....	265

7.2. Postanowienia Traktatu Amsterdamskiego	266
8. Kształtowanie wspólnej polityki walutowej	268
9. Rozwój działalności unijnej w stosunkach międzynarodowych	272
9.1. Tworzenie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa	273
9.2. Problemy stosunków transatlantycznych	275
9.3. Rozwój stosunków z Rosją	276
9.4. Próby stabilizacji sytuacji na Bałkanach	277
9.5. Polityka śródziemnomorska UE	278
9.6. Współpraca z państwami Afryki, Karaibów i Pacyfiku	279
9.7. Rozwój współpracy z krajami Ameryki Łacińskiej	281
9.8. Stosunki z państwami azjatyckimi	282
IX. DZIAŁANIA INTEGRACYJNE U PROGĘ XXI WIEKU	287
1. Nowe propozycje rozwojowe Unii Europejskiej	288
2. Założenia strategii lizbońskiej (2000–2010)	292
3. Konferencja Międzyrządowa (luty–grudzień 2000)	293
4. Tworzenie Karty Praw Podstawowych	295
5. Postanowienia Traktatu z Nicei	296
6. Rozwój Unii Europejskiej po Nicei	301
X. NOWY ETAP INTEGRACJI PO 2004 ROKU	309
1. Przyjęcie do Unii państw byłego bloku wschodniego	309
1.1. Dylematy rozszerzenia UE na Wschód	309
1.2. Finalizowanie negocjacji akcesyjnych	313
1.3. Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej	314
2. Tworzenie nowych traktatów unijnych	317
2.1. „Traktat ustanawiający Konstytucję dla Europy” (Traktat Konstytucyjny)	317
2.2. „Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej” (Traktat z Lizbony)	319
3. Dylematy Unii Europejskiej w latach kryzysu	323
ZAKOŃCZENIE	329
KALENDARIMUM	333
ZAŁĄCZNIKI	351
BIBLIOGRAFIA	357

SPIS ZAŁĄCZNIKÓW.....	361
SPIS TABEL	362
SCHEMATY.....	363
INDEKS	364